

Suomen Rauhanliitto – Finlands Fredsförbund ry.

Lausunto: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi siviilihenkilöiden osallistumisesta kriisinhallintaan annetun lain muuttamisesta

Rauhanliitto kiittää mahdollisuudesta lausua aiheesta.

Kriisinhallintakeskuksen nimen muutoksesta:

Rauhanliitto kannattaa vahvasti Suomen tekemää kriisinhallintatyötä. Käsitteenä siviilikriisinhallinta ei kuitenkaan ole ongelmaton, ja tulkitaan usein väärin. Useasti termi tulkitaan viittaavan siviililuonteisten kriisien, ”siviilikriisien” hoitoon, erotuksena sotilaiden hoitamiin sotilaallisiin kriiseihin. Todellisuudessa siis viitataan siviilien toimesta tehtävään kriisinhallintaan.

Mutta koska siviilikriisinhallinta sanana siis usein luetaan väärin ei siviilikriisinhallintakeskus ole mielestämme ongelmaton nimivalinta myöskään. Ruotsissa vastaavan toimijan *Folke Bernadotte Akatemian* nimi viittaa rauhantyöhön ja rauhandiplomatiaan Folke Bernadotten hengessä. Saksassa *Centern for International Peace Operations* viittaa rauhantyöhön ja laajempaan päämäärää rauhanrakentamisen saralla. Mutta Rauhanliitolla ei ole kuitenkaan toista ehdotusta nimeksi.

Lakiesityksen sisällöstä:

Kuten aiemmin todettu Rauhanliitto tukee Suomen osallistumista kansainväliseen kriisinhallintaan, ja siis ennenkaikkea ja ensisijaisesti siviilitoimijoiden toimesta tehtävään kriisinhallintaa, jonka näemme osana rauhanrakentamista. Pidämme tärkeänä, että Suomessa kehitetään ja tuetaan kriisinhallinnan asiantuntijuutta. Toivomme, että jatkossa entistä enemmän on mahdollista kouluttaa ja lähettää tehtäviin maailman konfliktialueille asiantuntijoita monenlaisista taustoista, yhä enemmän muitakin kuin suomalaisessa hallinnossa työskenteleviä virkamenkiloitä, heidän osaamistaan ja panostaan yhtään väheksymättä.

Hallituksen esityksessä säädetään asiantuntijoiden toimikausista siviilikriisinhallintatehtävissä.

Rauhanliitto ymmärtää esityksen lähtökohdat mutta näkee, että esityksessä on vahvasti hallinnollinen ja Suomen hallinnon virkasuhteista lähtevä näkökulma. Suomi on viime vuosina joutunut keskittymään meidän mielestä resurssipoliittisista syistä, hieman kapea-alaisesti esim Euroopan unionin yhteistoiminnan puitteissa lähetettyihin asiantuntijoihin, ja usein painotus on ollut julkishallinnon tehtävissä. Siksikin lakiuudistuksessa muutostarpeita on ehkä nähty ennen kaikkea Suomen hallinnon virkasuhteiden näkökulmasta? Näin toiminnan primääritarkoitus, rauhanrakentaminen ja kriisinhallintatehtävän tavoitteet operaatioiden toteutuksessa, voi jäädä vähemmälle painoarvolle.

Yhdymme näiltä osin laajan turvallisuuden verkosto WISEn esittämiin huomioihin siitä, että "virattomien" tutkija- tai kansalaisjärjestötaustaisten asiantuntijoiden ja "lähetettävien" toimikausien kategorinen rajaus ja vaadittu tauko palvelussuhteiden välillä on ongelmallinen. Myös Rauhanliiton huolena on, että asiantuntemusta voidaan menettää, jos sitä ei voida hyödyntää uusissa tehtävissä mahdollisimman pian edellisen tehtävän päätyttyä. Yhdymme WISEn lausunnossaan esittämään arvioon siitä, että 2-3 vuoden karenssi vaatimus voi viedä asiantuntijuutta pois Suomesta ja vaikeuttaa monen asiantuntijan elämää.

Haluamme lopuksi myös kiinnittää huomiota pieneen yksityiskohtaan perusteluissa nimitysharkintaan liittyen. Esitys, että siviilikriisinhallinnan tehtäviin nimitettäisiin vain Suomen kansalaisia, ei varmaan olisi este kaksoiskansalaisten nimityksille, mutta ehkä tämän mainitseminen perusteluissa olisi hyvä todeta mahdollisten tulkintaepäselvyyksien välttämiseksi tulevaisuudessa?

Suomen Rauhanliitto – Finlands Fredsförbund,
puolesta,

Laura Lodenius

Toiminnanjohtaja

Rauhanliitto on rauhankysymysten asiantuntija ja 16 suomalaisen rauhanjärjestön kattojärjestö. Edistämme konfliktien ennaltaehkäisyä, kampanjoimme aseistariisunnan ja rauhanrakentamisen puolesta ja osallistumme turvallisuuspoliittiseen keskusteluun. Tarjoamme lisäksi rauhankasvatusta Rauhankoulussa ja ylläpidämme rauhantyön toimintakeskusta Rauhanasemaa.